

Q&A Box 3: je werkelijke rendement opgeven – zo doe je dat!

Werk je aan je Opgaaf Werkelijk Rendement? Dan zit je vast met vragen. Schrake troost: je bent niet de enige. Wij zetten de meestgestelde vragen voor je op een rij. Met natuurlijk de antwoorden.

NIEUW: Werkelijk rendement doorgeven

- In box 3 mag je kiezen voor belastingheffing over je werkelijke rendement.
- Dat rendement geef je door met het nieuwe formulier Opgaaf Werkelijk Rendement (OWR).
- Begin met 2022: vanwege het slechte beursjaar heb je de grootste kans op een teruggaaf.

1. Ben je verplicht om het werkelijke rendement door te geven aan de Belastingdienst?

Nee. Je mag zelf weten of je het werkelijke rendement doorgeeft aan de Belastingdienst. Weet je bij voorbaat al dat dat hoger is dan het forfaitaire rendement? Dan hoef je niets te doen en ook geen bewijsstukken te verzamelen. Je geeft het werkelijke rendement natuurlijk wel door als je belasting kunt terugkrijgen. Gebruik hiervoor het formulier Opgaaf Werkelijk Rendement (OWR) op belastingdienst.nl/box3.

2. Kan de Belastingdienst het werkelijke rendement niet zelf vaststellen?

Nee. De Belastingdienst heeft daarvoor onvoldoende gegevens. Wil je belasting betalen over het werkelijke rendement? Dan moet je de informatie dus zelf aanleveren.

3. Als het werkelijke rendement in sommige jaren hoger was dan het forfaitaire, moet je dan nu belasting bijbetalen?

Nee. Als heffing over het werkelijke rendement hoger uitvalt dan over het forfaitaire rendement, betaal je gewoon de belasting die in je aangifte is berekend. Je hoeft dus niet bang te zijn voor een extra belastingaanslag als je beleggingen of box 3-onroerend goed enorm in waarde zijn gestegen.

4. Wat valt eigenlijk onder ‘werkelijk rendement’?*

Dit wel: rente, dividend, huur en waardeveranderingen van beleggingen en onroerend goed. Betaalde rente mag je aftrekken.

Dit niet: het rendement van alles wat niet in box 3 zit zoals je eigen woning en de aftrekbare hypotheekrente daarvoor.

TIP: Gebruik onze handige [‘Checklist werkelijk rendement box 3’](#).

Hierin lees je allereerst wat er met het werkelijke rendement wordt bedoeld. Ook zie je welke gegevens je moet verzamelen. Met deze checklist heb je alles bij de hand!

5. Telt sparen van mijn salaris eigenlijk ook als rendement?

Nee, geld sparen is geen rendement. Ook ontvangen schenkingen tellen niet mee. Grote uitgaven kun je niet als verlies aftrekken. De (on)gerealiseerde waardeveranderingen van je beleggingen of onroerend goed tellen weer wél mee.

6. Telt het rendement van mijn minderjarige kinderen ook mee?

Ja, het rendement van minderjarigen telt mee bij dat van de ouders. Is een kind 18 geworden? Dan moeten de ouders alleen het rendement tot en met de datum van de verjaardag meenemen.

7. Mijn partner heeft veel rendement gemaakt, ik niet. Krijg ik geld terug?

Helaas mag je niet alleen naar je eigen rendement kijken. Je telt jouw rendement op bij dat van je fiscaal partner én jullie minderjarige kinderen. Je kunt dus geen belasting terugvragen omdat jij toevallig minder rendement hebt behaald.

8. Telt buitenlands vermogen ook mee?

Zeker. Je vergelijkt het rendement van je binnen- én buitenlands box 3-vermogen met het forfaitaire rendement. Is je werkelijke rendement lager? Dan kun je een belastingteruggaaf krijgen. Zie ook vraag 12.

9. Ik handel wekelijks. Moet ik in het OWR-formulier elke transactie invullen?

Nee, maak het jezelf niet moeilijker dan het al is. Zie je effectenrekening en je portefeuille gewoon als één geheel. Dus niet elke aankoop en verkoop apart invullen. Heb je meerdere effectenrekeningen? Volg deze methode dan voor elke effectenrekening en portefeuille.

Wat heb je per rekening nodig?

- saldo effectenrekening + waarde portefeuille op 1 januari (vul in bij waarde 1 januari)
- saldo effectenrekening + waarde portefeuille op 31 december (vul in bij waarde 31 december)
- de overboekingen van andere rekeningen naar de effectenrekening (vul in bij storting)
- de opnames van de effectenrekening (vul in bij onttrekking)
- de kosten (tel op bij onttrekking)
- nettodividend (tel op bij storting)
- brutodividend (vul in bij brutodividend en rente)
- rente (tel op bij storting en vul in bij brutodividend en rente)

Op deze manier het formulier invullen scheelt je een hoop gepuzzel.

10. Hoe zit het met de waardestijging van onroerend goed?

Voor onroerend goed kijk je naar de waarde uit je aangifte:

- Vakantiewoning: gebruik de WOZ-waardes
- Verhuurde woning: gebruik de WOZ-waardes met de correctie voor huurbescherming
- Geen woning: gebruik de economische waarde

Stel dat je een tweede huis hebt in Nederland. Voor bijvoorbeeld belastingjaar 2023 neem je dan het verschil tussen de WOZ van 2024 en 2023.

Een waardestijging door een verbouwing telt niet mee als werkelijk rendement. Maar bij woningen is het vaak lastig om aan te tonen dat de WOZ-waarde door een investering is gestegen.

TIP: Lees de toelichting bij het OWR-formulier goed.

11. Vakantiewoning alleen voor eigen gebruik: dus €0 rendement?

Helaas niet. Eigen gebruik is tot en met 2025 niet belast, maar de waardeverandering telt wél mee als rendement. Dus voor belastingjaar 2023 geldt: jouw rendement is WOZ 2024 minus WOZ 2023.

12. En hoe zit dat met buitenlands onroerend goed?

Hetzelfde verhaal: neem de waarde uit je aangifte. Het verschil tussen de waarde in 2024 en 2023 telt als rendement voor 2023.

Door de regeling ter voorkoming van dubbele belasting is het rendement van buitenlands onroerend goed niet belast. Dankzij die regeling krijg je een korting op de te betalen belasting. Dit geldt ook als je het werkelijk rendement opgeeft.

TIP: De aftrek voorkoming dubbele belasting kan hoger zijn dan in de oorspronkelijke aangifte. Daarom raadt de Belastingdienst aan het OWR-formulier bij buitenlands onroerend goed gewoon in te sturen. Dus ook als het werkelijk rendement hoger is. Dit levert geen hogere aanslag op.

13. Hoe zit dat met crypto?

Waardeveranderingen tellen mee, zowel omhoog als omlaag.

14. De verdeling van vermogen tussen mijn fiscaal partner en mijzelf is niet meer optimaal, en nu?

Maak je door het werkelijke rendement geen optimaal gebruik meer van de heffingskortingen? Kijk dan of je de verdeling nog kunt aanpassen. Dat kan binnen 6 weken na de dagtekening van de definitieve aanslag (zie ook het [‘Stappenplan Slim verdelen’](#)). Let op: aanpassen kan niet via het OWR-formulier zelf. Gebruik daarvoor bijvoorbeeld het [‘Modelbezwaarschrift box 3’](#) op fiscalert.nl

15. De box 3-vrijstelling vervalt als ik het werkelijke rendement doorgeef. Ik zit met een rendement tussen de 0% en 4%. Is het desondanks toch slim om het OWR-formulier in te vullen?

Dat hangt af van de samenstelling van je totale box 3-vermogen. Heb je vooral beleggingen? Dan kan het zeker de moeite waard zijn om het formulier in te sturen. Bij alleen spaargeld of een mix met veel cash valt er meestal weinig te halen, maar even rekenen kan geen kwaad.

Tip voor beleggers: Richt je vooral op 2022. Dat is het meest kansrijke jaar, maar check ook andere jaren. Elke situatie is anders.

Tip voor spaarders: Kijk vooral naar 2023 en 2024, zeker als je veel geld op een betaalrekening had waar je geen of nauwelijks rente op kreeg.

16. Wanneer krijg ik post van de Belastingdienst over het doorgeven van het werkelijke rendement?

Voor 2017 t/m 2020 zijn de brieven in 2025 verzonden. In 2025 is de Belastingdienst ook begonnen met het verzenden van brieven voor 2022 en 2023. Wanneer de brieven voor 2021 en 2024 worden verzonden, is op het moment van schrijven nog niet bekend. Voor 2025 kan het werkelijk rendement worden doorgegeven met de online aangifte.

Je hoeft niet te wachten op de brief van de Belastingdienst. Je mag het OWR-formulier alvast invullen. Door het formulier eerder in te dienen, vergroot je bovendien de kans op vergoeding van belastingrente. Die rente wordt alleen vergoed als de Belastingdienst het OWR-formulier heeft ontvangen vóór de dagtekening van de definitieve aanslag. Check wel eerst of je het formulier voor dat belastingjaar mag invullen. Dat kan met de persoonlijke checklist op belastingdienst.nl/box3.

17. De definitieve aanslag is al binnen. Kan ik dan nog iets doen?

Op belastingdienst.nl/box3 kun je dat met behulp van de persoonlijke checklist per belastingjaar bepalen. Vast staat dat voor 2021 en volgende jaren iedereen het werkelijke rendement door mag geven.

LET OP: Het werkelijke rendement doorgeven is niet verplicht.

18. Kan ik belasting terugkrijgen als ik niks heb betaald?

Nee. Je moet wel iets betaald hebben, wil je iets terug kunnen krijgen.

19. Moeten fiscale partners allebei een OWR-formulier indienen?

Samen indienen mag ook. Dat scheelt werk!

20. Mijn partner heeft veel rendement gemaakt op haar vermogen en ik weinig. Kan ik belasting terugkrijgen?

Je kunt niet alleen vanwege je eigen slechte rendementen teruggaaf vragen. Bij fiscaal partners moet je eerst het totale gezamenlijke rendement berekenen inclusief dat van je minderjarige kinderen. Dat wordt op dezelfde manier verdeeld als het vermogen in de aangifte.

21. Kan ik voor mijn overleden moeder nog box 3-belasting terugvragen?

Ja. Erfgenamen mogen namens de overledene de box 3-belastingteruggaaf aanvragen. Voor de bepaling van het werkelijke rendement bij je moeder wordt alleen rekening gehouden met de bezittingen en schulden in de periode van 1 januari tot en met de overlijdensdatum. Het werkelijke rendement in de periode van de overlijdensdatum tot het einde van het kalenderjaar telt niet mee voor de berekening van het werkelijke rendement van je moeder. Als een erfgenaam ook kiest voor heffing over het werkelijke rendement, dan moet hij zijn aandeel in het rendement vanaf de overlijdensdatum meenemen in zijn berekening.

22. Moet ik nog bezwaar maken of is het OWR-formulier genoeg?

Bezwaar maken is slim als je een definitieve aanslag hebt, de 6-wekentermijn nog loopt en het niet lukt om het OWR-formulier binnen de bezwaartermijn van 6 weken in te dienen.

LET OP: Wil je voor het belastingjaar 2021 nog gebruikmaken van de tegenbewijsregeling? Dien dan uiterlijk in 2026 het OWR-formulier in of vraag een ambtshalve vermindering aan. Controleer eerst wel of jij in aanmerking komt voor deze regeling. Dat kan eenvoudig via de persoonlijke checklist op belastingdienst.nl/box3

23. Ik dacht dat 1 keer bezwaar maken voor ons beiden genoeg was? Maar nu heb ik gehoord dat dat ik voor ons beiden apart bezwaar had moeten maken.

Dat hangt af van het belastingjaar. Voor 'oude' jaren moest je inderdaad apart bezwaar maken om je recht op een belastingteruggaaf veilig te stellen. Voor 'nieuwe' jaren hoefde je niet allebei bezwaar te maken. Check op belastingdienst.nl/box3 met de 'persoonlijke checklist' per belastingjaar of je nog in aanmerking kunt komen voor een belastingteruggaaf.

24. Kunnen niet-bezwaarmakers ook box 3-belasting terugvragen?

Op belastingdienst.nl/box3 kun je met de knop 'Maak uw persoonlijke checklist' per jaar bepalen of je belasting terug mag vragen. Voor 2017-2020 is het antwoord meestal nee. Er loopt nog een 'massaal bezwaar plus'-procedure, maar de eerste rechtspraak hierover is niet hoopvol. Actie is niet nodig: de uitkomst van deze procedure geldt automatisch voor al deze niet-bezwaarmakers.

25. Wat doe ik met de voorlopige aanslag over 2026?

Laat maar lekker doorlopen. Het werkelijke rendement over 2026 weet je nu toch nog niet.

26. Betaalt de belastingdienst de teruggaaf over de box 3-belasting met rente uit?

Je hebt recht op belastingrente als de Belastingdienst de gegevens uit je aangifte ongewijzigd overneemt, maar de definitieve aanslag te laat oplegt. Maar hoe zit het nu met de belastingrente als je een OWR-formulier instuurt na het doen van aangifte, maar vóór het opleggen van de definitieve aanslag? Is dat een wijziging van je aangifte waardoor je geen recht hebt op belastingrente? Nee zegt de fiscus. Je houdt recht op belastingrente als de Belastingdienst je aangifte én het OWR-formulier volgt. Dat formulier moet je dan wel insturen vóór de belastingaanslag wordt opgelegd.

WERKELIJK RENDEMENT BOX 3: ZO WERKT HET

In box 3 betaal je belasting over spaargeld en beleggingen. De Belastingdienst rekent daarbij met een verondersteld (fictief/forfaitair) rendement. Is je rendement in werkelijkheid lager? Dan mag je ervoor kiezen om belasting te betalen over het werkelijke rendement. Dit heet de tegenbewijsregeling: je moet dus per jaar aantonen dat het werkelijk rendement over je totale vermogen lager is dan het veronderstelde rendement dat de Belastingdienst hanteert. Je kunt sinds juli je werkelijke rendement in box 3 online doorgeven aan de Belastingdienst via het speciale formulier Opgaaf Werkelijk Rendement (OWR) Je vindt het op belastingdienst.nl/box3.

VOOR WIE ALLES WIL WETEN:

- Meer vragen en antwoorden vind je op sites van de Belastingdienst: belastingdienst.nl/box3 en ffd.pleio.nl (zoek op ‘formulier opgaaf werkelijk rendement’)
- Duik in de toelichting bij het formulier
- Lees ons memo ‘[Box 3-heffing te hoog?](#)’ voor meer achtergrondinformatie over de jurisprudentie en last but not least: vergeet ook niet te kijken in ons speciale ‘[Box 3-dossier](#)’.